

“Η ενδοσχολική βία και ο ρόλος του εκπαιδευτικού”

συγγραφείς: Απόστολου Μαριάννα ΠΕ05- Βάγγου Ευφροσύνη ΠΕ02

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

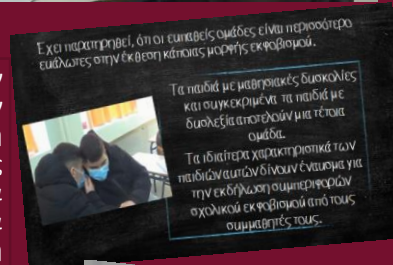
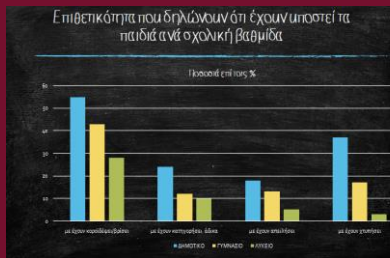
Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας λόγω των ποικίλων γενεσιουργών αιτιών του, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο από τους εκπαιδευτικούς ή τους γονείς, αλλά οφείλει να ενεργοποιήσει συνολικά την κοινωνία, ώστε να καταστεί εφικτή πρωτίστως η πρόληψή του. Η διαχείριση των περιστατικών του σχολικού εκφοβισμού δεν αφορά μόνο τους άμεσα εμπλεκόμενους. Ένα σύνολο ενδιαφερομένων είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου. Τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης μπορεί να αφορούν διαφορετικές ομάδες-στόχο. Ο σχολικός εκφοβισμός βρίσκεται στο επίκεντρο πολλών ερευνών τα τελευταία χρόνια καθώς εμφανίζεται σε έξαρση παγκοσμίως. Στην Ελλάδα τα ποσοστά φαίνεται να είναι υψηλά στα παιδιά του Δημοτικού και όσο προχωράμε προς το Λύκειο τα ποσοστά δείχνουν να μειώνονται. Αυτό όμως, πιθανότατα, να μη σημαίνει ότι δεν υπάρχει εκφοβισμός, αλλά ότι οι μαθητές και μαθήτριες - θύματα επιλέγουν να μην το καταγγείλουν ή από ντροπή αρνούνται να το παραδεχθούν. Έτσι, λίγες περιπτώσεις εκφοβισμού φτάνουν να δουν το φως και οι περισσότερες θάβονται μαζί με το φόβο των θυμάτων.

Δυσλεξία και εκφοβισμός: μια σχέση διαχρονική

Τα παιδιά μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν συχνά τα εύκολα θύματα των εκφοβιστών. Στην Ελλάδα τα ποσοστά δείχνουν ότι το 7 με 10% των μαθητών έχουν διάγνωση για κάποια μορφή δυσλεξίας και ένα 5% για διαταραχή ελλειμματικής προσοχής, με ή χωρίς υπέρ κινητικότητα, γνωστή και ως Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ). Τα περισσότερα από αυτά τα παιδιά αδυνατούν να παρακολουθήσουν το μάθημα όταν διδάσκεται δασκαλοκεντρικά και δυσκολεύονται να κατανοήσουν την ύλη όσο γίνεται πιο δύσκολη και απαιτητική. Από τη μια μεριά η δυσκολία στην ανάγνωση και από την άλλη η δυσκολίες στην κατανόηση σύνθετων νοημάτων, καθιστούν τη μαθησιακή διαδικασία έναν καθημερινό αγώνα για αυτά τα παιδιά. Η ιδιαιτερότητά τους αυτή τα κάνει εύλωτα και συχνά αποτελούν τους εύκολους στόχους των μπουλήδων του Σχολείου.

ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ: ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ Ή ΟΧΙ;

Η Θεοδώρα είναι μια μαθήτρια που παλεύει με τη δυσλεξία αλλά και την απόρριψη από τους συμμαθητές της. Αγωνίζεται να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του σχολείου ενώ αισθάνεται ότι όλα είναι εναντίον της. Δυστυχώς... το σενάριο της ταινίας δεν αποτελεί μυθοπλασία... είναι βασισμένο σε πολλά πραγματικά περιστατικά από τη ζωή των μαθητών και μαθητριών μας αλλά και την εμπειρία των συναδέλφων εκπαιδευτικών. Η Θεοδώρα είναι πρόσωπο υπαρκτό και αν κοιτάσουμε καλύτερα μέσα στις σχολικές τάξεις θα ανακαλύψουμε ότι πολύ συχνά κρύβεται κάπου εκεί στα τελευταία θρανία... Είναι το παιδάκι που μας κοιτάει έντρομο ευχόμενο να μην το ρωτήσουμε κάτι ή να το βάλουμε να διαβάσει... είναι το παιδάκι που συχνά στο διαγώνισμα πονάει η κοιλιά του και δεν μπορεί να γράψει... είναι το παιδάκι που συχνά δεν προλαβαίνει να μιλήσει γιατί χρειάζεται χρόνο να σκεφτεί την απάντηση και οι υπόλοιποι το διακόπτουν άκομψα...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

Λέξεις κλειδιά: μαθητές, εκπαιδευτικοί, σχολική τάξη, σχολείο/διοίκηση, οικογένεια, φυσικό περιβάλλον, κοινότητα.

Βιβλιογραφία

Αθανασούλα – Ρέππα, Α. (1999). Η Επακρονομία στον Εκπαιδευτικό Οργανισμό. Στο: Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Αθανασούλα – Ρέππα, Α. (1999).

Εκπαιδευτική Διοίκηση, Ανάπτυξη και Πολιτική: Η Δευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και η Περιφερειακή της Διάσταση στην Ελλάδα (1980-1990). Αθήνα: Έλλην. Gardner, H. (2000).

Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st Century. New York: Basic. Goleman, D. (1999). Η συναισθηματική νοημοσύνη στο χώρο της εργασίας, μτφ. Μεγαλούδη Φ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Κατανόηση της δυσλεξίας, Οδηγός για εκπαιδευτικούς και γονείς, Lawrence Denis, 2018, Παρισιάνου Α.Ε.

Γιάννης Πάσχος, *Το χρονικό ενός δυσλεκτικού*. Νουβέλα, Περισπομένη, Αθήνα 2022

I AM DYSLEXIC - Short Animated Student Film Directed & Produced by - Mads Johan Øgaard and Katie

αγωνία	ντροπή	μοναχικότητα
χαμηλή αυτοεκτίμηση	ασφάλεια	αδυναμία συγκέντρωσης
πίεση	φόβο	κατάθλιψη

Η περίπτωση της ταινίας: Δυσλξία: του 4ου Πειραματικού ΓΕΛ Τρικάλων Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

<https://www.youtube.com/watch?v=pmJ8pz72mWo&t=511s>

Δυσλξία

μια ταινία του 4ου Πειραματικού ΓΕΛ Τρικάλων Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού - Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

Η βία στο σχολείο σήμερα είναι μια πραγματικότητα την οποία δεν πρέπει να παραβλέπουμε και χρήζει σοβαρής αντιμετώπισης, καθώς πρόκειται για ένα φαινόμενο, του οποίου οι επιπτώσεις δεν περιορίζονται μόνο στο χώρο του σχολείου, αλλά, επεκτείνονται στην ευρύτερη κοινωνία. Δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα φυσιολογικό περιστατικό που θα «ξεφουσκώσει» μόνο του και να αγνοείται, γιατί δεν γνωρίζουμε πως μπορεί να εξελιχθεί. Ο σχολικός χώρος θα πρέπει να λειτουργεί για όλους ως η περιοχή, στην οποία οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να δραστηριοποιούνται και να κοινωνικοποιούνται με ασφάλεια, άνεση και ελευθερία και χωρίς ντροπή ή φόβο. Είναι επιτακτική ανάγκη να μάθουν τα παιδιά να εκφράζονται ελεύθερα και να εμπιστεύονται εκπαιδευτικούς και γονείς σε περίπτωση που αντιμετωπίζουν παρόμοια φαινόμενα, ενώ από την άλλη τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς να καλλιεργήσουν αισθήματα ασφάλειας, κατανόησης και αλληλεγγύης. Σε κάθε περιστατικό σχολικού εκφοβισμού, τόσο το θύμα όσο και ο θύτης χρειάζονται βοήθεια, ώστε να αναπτυχθεί και να αποκατασταθεί η σχέση και η επικοινωνία μεταξύ τους. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι σαφώς καταλυτικός για την εκτόνωση του φαινομένου (Κουτή, Ποταμιάνου, 2010). Στην ταινία που δημιούργησαν τα παιδιά φαίνεται ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ειδικά στο Λύκειο, είναι αντιμετώπιμοι με την ΥΛΗ που πρέπει να διδαχθεί και την ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ. Αυτό σημαίνει ότι τα περιθώρια ενασχόλησης με διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι στενά και πολύ περιορισμένα.

Ο ρόλος των γονέων

Η μητέρα της Θεοδώρας επιθυμεί να γίνει η κόρη της δικηγόρος. Δεν αποδέχεται ότι η κόρη της αντιμετωπίζει κάποιες μαθησιακές δυσκολίες και σε καμία περίπτωση δεν επιθυμεί το παιδί της να βοηθηθεί με κάποιο τρόπο όπως παράλληλη στήριξη ή ειδική αγωγή. Για εκείνη όποιο παιδί ανήκει σε αυτές τις κατηγορίες είναι “χαζό”. Δυστυχώς καθημερινά εμείς οι εκπαιδευτικοί ερχόμαστε σε επαφή με γονείς και κηδεμόνες που αρνούνται να αποδεχθούν τις μαθησιακές δυσκολίες των παιδιών τους. Αυτό φυσικά έχει επιπτώσεις τόσο στην αρμονική ένταξη του παιδιού μέσα στην τάξη όσο και στην μαθησιακή διαδικασία. Πολλά παιδιά, αδυνατούν να διαχειριστούν την απόρριψη, τα πειράγματα των άλλων, τη σχολική αποτυχία και καταλήγουν ή να κλείνουν στον εαυτό τους και να γίνονται θύματα ή να περνάνε στο άλλο άκρο και να γίνουν τα ίδια τρομοκράτες και θύτες μέσα στο περιβάλλον του Σχολείου.

Τι πρέπει να γίνει λοιπόν;

Κρίνεται απαραίτητη η συστημική αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού που δέχονται τα παιδιά και ιδιαίτερα τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, η οποία προϋποθέτει τη συνεργασία όλων των παραμέτρων που σχετίζονται με την εμφάνισή του. Κάθε παιδί θα πρέπει να αισθάνεται άνετα στο χώρο του Σχολείου, να έχει αυτοπεποίθηση και αυτοσεβασμό. Γι αυτό, θα πρέπει να βοηθηθεί με κάθε πρόσφορο μέσο στο κομμάτι το μαθησιακό από τις πρώτες κιόλας τάξεις του Δημοτικού. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να διαγνωστεί έγκαιρα η Δυσλεξία και αυτό απαιτεί τη συνεργασία εκπαιδευτικών και γονέων. Η οικογένεια, το σχολείο και η κοινωνία με την εφαρμογή κατάλληλων πρακτικών έχουν την δυνατότητα να οδηγήσουν στην πλήρη αποδοχή ενός δυσλεκτικού παιδιού από τους συμμαθητές του και τον σχολικό εκφοβισμό προς αυτά τα παιδιά στην πλήρη εξάλειψη του. Για να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο χρειάζεται να έχουμε υπόψη μας ότι η σχολική κοινότητα αποτελείται από άτομα με διαφορετικό κοινωνικό, πολιτισμικό, οικογενειακό και ατομικό υπόβαθρο.

Συμπεράσματα

Επομένως, το σχολικό κλίμα θα πρέπει να βασίζεται σε κοινές αξίες και όρια σχετικά με την ανεκτικότητα και τον σεβασμό που θα διαποτίζουν κάθε σχολική δραστηριότητα.